

Наука в ПДМУ має давню і славу історію. Протягом 1931-1967 рр. наукову роботу очолювали професори Є.М. Гофунг (1931-1941), А.К. Горчаков, Т.В. Золотарьова (1945-1950). 3 липня 1950 р. заступником директора з навчально-наукової частини стає к.мед.н., старший науковий співробітник Воронянський Григорій Самсонович, який із 1953 по 1964 рік працював ректором інституту. Пріоритетними для Григорія Самсоновича були підготовка лікарів-стоматологів і проведення науково-дослідної роботи. Працюючи завідувачем кафедри патологічної анатомії, він створив унікальну колекцію мікроскопічних і макроскопічних препаратів для навчальних цілей, організував лабораторію з дослідження біологічного матеріалу клінік інституту.

Протягом 1958-1962 рр. заступником директора по „учбово-науковій частині” була к.мед.н., доцент Філонова Клавдія Симонівна, яка вдало поєднувала обов'язки проректора з роботою на посадах доцента, а потім – в.о. завідувача кафедри нормальної анатомії, докладала максимум зусиль до налагодження навчально-наукового процесу на кафедрах.

Отримавши в 1962 році вчене звання доцента, проректором з навчально-наукової роботи стала Ніна Денисівна Лісова. Свої наукові пошуки вона плідно поєднувала з активною санітарно-про-світницькою роботою серед населення, заходами з надання допомоги органам охорони здоров'я.



*Лісова Н. Д.*



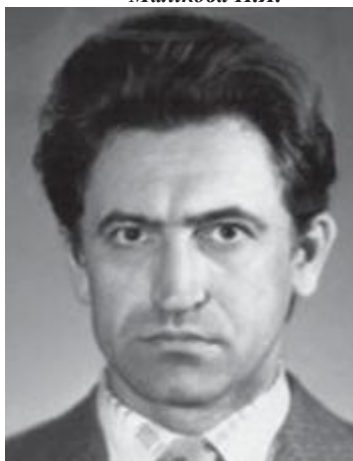
*Малікова Н.Я.*



*Бачинський П. П.*



*Ковтуновський П. М.*



*Міщенко В. П.*



*Грицай Н. М.*

З 13 липня 1964 року проректором з навчально-наукової роботи призначено к.мед.н., доцента Маликову Нінель Яківну. Кваліфікований педагог, досвідчений клініцист, Нінель Яківна посилену увагу приділяла організації навчально-методичної й науково-дослідної роботи, впроваджувала здобутки стоматологічної науки в практику охорони здоров'я й навчальний процес інституту. Її увага як здібного науковця була спрямована на вивчення проблем і методів лікування пародонтозу.

Наукова частина після переведення Харківського медичного стоматологічного інституту в Полтаву була організована в 1974 році. Очолив її проректор з наукової роботи професор Петро Петрович Бачинський. Ще з 1971 року працював завідувачем кафедри біохімії. Під керівництвом П. П. Бачинського була організована група вчених-біохіміків із метою вивчення механізмів транспортування вуглеводів і електролітів крізь клітинні мембрани.

З 1975 по 1984 рік науково-дослідною роботою інституту керував професор П.М. Ковтуновський. За час роботи на посаді проректора Петро Михайлович уміло керував науковим процесом у академії, поєднував адміністративну роботу з науково-педагогічною – готував кандидатів наук, проводив лекційні й практичні заняття з анатомії людини, постійно готував навчально-методичні матеріали, організував роботу кафедри біології. Після утворення кафедри біофізики, інформатики та медичної апаратури з медичною біологією, паразитологією та генетикою організовував роботу курсу медичної біології, паразитології та генетики.

Протягом 1984-1992 рр. наукову роботу інституту очолював заслужений діяч науки і техніки України, професор Віталій Петрович Міщенко. Науково-дослідна робота інституту за час його керівництва помітно активізувалася. Роширилася науково-дослідна тематика, у тому числі – державні програми, активізувалася підготовка науково-педагогічних кадрів. У той час він був головою Полтавського відділення фізіологічного товариства СРСР, керівником науково-методичного відділу міжвузівської ради з науково-дослідної роботи, заступником голови президії ради наукових товариств при Полтавському обласному відділі охорони здоров'я, брав участь у роботі МОЗ України щодо створення нової програми навчання й навчального плану стоматологічного факультету. Матеріали наукових монографій, виданих В. П. Міщенком, активно впроваджувалися в навчальний процес очолюваної ним кафедри нормальної фізіології. Під його керівництвом підготовлено 12 докторських і 54 кандидатські дисертації. Професор Міщенко В.П. – автор і співавтор понад 500 праць, 16 монографій.

*З 1992 по 2009 рік науковою роботою Української медичної стоматологічної академії керувала заслужений діяч науки і техніки України, професор Наталія Миколаївна Грицай. Під її керівництвом були створені Центральна науково-дослідна лабораторія, консультативний і організаційно-методичний Центр з нейростоматологічних захворювань. За час своєї роботи на посаді проректора з наукової роботи керувала пріоритетними для Міністерства охорони здоров'я й Міністерства у справах науки і техніки науково-дослідними роботами. Організацію наукової роботи в академії поєднувала з активною громадською роботою – була членом експертної комісії ВАК України, членом Президії правління неврологів, психіатрів і наркологів України, головою товариства неврологів Полтавської області. Талановитий керівник-науковець, Н. М. Грицай першочергову увагу приділяла підготовці молодих спеціалістів – інтернів, магістрів, клінічних ординаторів, аспірантів, націлений на оволодіння ними навичками клінічного обстеження хворого, застосування найновіших методів діагностики й лікування хвороб, застосування наукових розробок у практиці лікарської роботи.*

*З 2009 року науковою роботою в ПДМУ керує заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, професор Ігор Петрович Кайдашев.*

*Університет забезпечує необхідні організаційні й економічні умови для проведення навчально-наукового процесу на рівні державних стандартів якості освіти, для ефективної роботи, підвищення професійного рівня, кар'єрного зростання науково-педагогічних, наукових, педагогічних та інших працівників. В УМСА проводиться підготовка здобувачів вищої освіти в докторантурі, аспірантурі, підвищення кваліфікації лікарів-спеціалістів – у клінічній ординатурі. Науковий відділ ПДМУ надає методичну й практичну підтримку в оформленні документів при плануванні й виконанні дисертаційних, науково-дослідних робіт; створює належні умови для дотримання вимог МОН до дисертаційних робіт, особливо щодо кількості й якості публікацій. Розроблено й контролюється план підготовки науково-педагогічних кадрів.*

*Останніми роками в університеті проводиться підготовка студентів і фахівців вищої кваліфікації в аспірантурі й клінічній ординатурі серед іноземних громадян. У цілому, якість і ефективність підготовки іноземних фахівців відповідає вимогам сучасної вищої школи.*

*Науково-дослідна робота в університеті проводиться науковими, науково-педагогічними співробітниками кафедр, проблемних лабораторій.*

*З 1994 року наукові дослідження в ПДМУ курирує координаційна рада науково-дослідного центру – наукова структура, що об'єднує всі підрозділи, які виконують і забезпечують виконання наукових досліджень і розробок.*

*Науково-педагогічні працівники й здобувачі освіти різних рівнів ПДМУ постійно відзначаються державою за значні досягнення в науковій роботі. Нині в університеті працюють лауреати Державної премії України в галузі науки і техніки, заслужені діячі науки і техніки України, заслужені лікарі України, заслужені працівники різних галузей; видатні діячі охорони здоров'я – державні стипендіати.*

*Указом Президента України за № 110/2019 „Про присудження Державних премій України в галузі науки і техніки 2018 р.” доктор медичних наук, професор, ректор університету В. М. Ждан, доктор медичних наук, професор, проректор університету І. П. Кайдашев, доктор медичних наук, професор К. Є. Іцейкін за працю „Наукова розробка та впровадження персоналізованого підходу до діагностики, лікування та профілактики імунозалежних захворювань” удостоєні Державної премії України в галузі науки і техніки.*



*Професор Ждан В.М.*



*Професор Кайдашев І.П.*



*Професор Іцейкін К.Є.*

*Студенти, аспіранти, молоді вчені університету відзначаються стипендією Кабінету Міністрів України й премією Президента України для молодих учених, а також нагородами різних рівнів Полтави й Полтавської області – стипендіями міського голови, стипендіями Полтавської обласної ради імені Героя Небесної Сотні, Героя України Ігоря Сердюка та ін.*

*В університеті виконуються науково-дослідні роботи, що стали переможцями конкурсів, оголошених МОЗ України, та ініціативні науково-дослідні роботи. За результатами виконання бюджетної тематики щороку публікуються статті в незалежних міжнародних експертних виданнях, видаються інформаційні листи, патенти, нововведення тощо.*

*Виконуючи наукові дослідження, ПДМУ співпрацює з науковими установами, закладами вищої освіти й підприємствами нашої держави для спільного проведення наукових досліджень – Національним медичним*

університетом ім. Богомольця; Інститутом педіатрії, акушерства та гінекології АМН України; Національним інститутом фтизіатрії і пульмонології ім. Ф. Г. Яновського АМН України; Державною установою „Український інститут стратегічних досліджень”; Інститутом хімії високомолекулярних сполук НАН України; Інститутом дерматології та венерології АМН України; Вінницьким національним медичним університетом ім. М. І. Пирогова; Миколаївським національним університетом ім. В. О. Сухомлинського; Тернопільським державним медичним університетом імені І. Я. Горбачевського; Інститутом електрозварювання ім. Є. О. Патона; ДУ „Інститут епідеміології та інфекційних хвороб ім. Л. В. Громашевського”; Національним технічним університетом „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського” та ін.

У своїй структурі ПДМУ має клінічні бази з усіх профілів клінічних дисциплін, тематика наукових досліджень і робочі навчальні програми дисциплін для здобувачів вищої освіти висвітлюють питання міжнародних клінічних настанов і метааналізів, елементів доказової медицини. Для ефективного проведення наукової діяльності в ПДМУ функціонує експериментально-біологічна клініка (віварій).

З метою виконання фундаментальних і прикладних наукових досліджень за актуальними науковими напрямками в структурі університету функціонує Науково-дослідний інститут генетичних та імунологічних основ розвитку патології та фармакогенетики (НДІ ГІОРПФ), що має розвинену методичну базу з молекулярної біології та генетики, імуногістохімії, гістології, біохімії.

З 2019 року розпочав свою роботу навчально-лабораторний центр університету, що зосереджує потужну науково-методичну базу, необхідну для здобуття професійної компетентності здобувачем освіти, і сучасне обладнання.

Результати наукової роботи виконавці наукових досліджень мають змогу представляти у фахових наукових виданнях академії. Наукові журнали, що видаються академією, статтям у випусках присвоюють унікальні цифрові ідентифікатори DOI, веб-сайти журналів оновлені відповідно до вимог МОН України. П'ять журналів ака-демії внесено до баз і систем „Ulrich's International Periodicals Directory”, „Google Scholar”, „Crossref we use DOIs”. Журнал „Світ медицини і біології” внесено на платформу міжнародної наукометричної бази Web of Science з 2017 року, журнал „Проблеми екології та медицини” індексований у списку наукових журналів Index Copernicus. З 1991 р. в ПДМУ працює спеціалізована вчена рада з правом прийняття до розгляду й захисту дисертацій на здобуття наукового

ступеня доктора медичних наук за спеціальністю 14.01.22 – стоматологія. У 2019 році створено спеціалізовану вчену раду Д44.601.02 для захисту докторських (кандидатських) дисертацій зі спеціальностей 14.01.02 – внутрішні хвороби, 14.01.11 – кардіологія, 14.01.20 – шкірні та венеричні хвороби.

У 2016 році проведено ліцензування третього рівня вищої освіти (підготовки в аспірантурі), що дозволяє ПДМУ готувати докторів філософії галузей знань 22 – Охорона здоров'я, 091 – Біологія, спеціальностей 222 – Медицина, 228 – Педіатрія, 221 – Стоматологія, 229 – Громадське здоров'я, 091 – Біологія та біохімія.

Наукові дослідження в університеті починаються ще зі студентських груп, об'єднаних у студентське наукове товариство. На більшості кафедр студенти-гуртківці опановують складні методи лабораторних досліджень, беруть участь у експериментальній і клінічній роботі, результати своїх досліджень доповідають на підсумкових студентських наукових конференціях. Студенти ПДМУ – активні учасники Міжнародних медичних конгресів і конференцій студентів і молодих учених. Тривалий час діяльністю СНТ плідно керувала професор Лобань Г.А., нинішній куратор – професор Непорада К.С. Провідним сучасним напрямом діяльності СНТ стала співпраця зі студентськими науковими товариствами університетів України й зарубіжжя, активізувалася участь студентів університету у наукових заходах за кордоном. Уперше у 2018 році створено Школу молодого науковця, яка опікується формуванням нового покоління вчених – конкурентоспроможного й сучасного.

Своє продовження студентська наука має в раді молодих вчених, діяльність якої організовує професор Костенко В.О. Щорічно проводяться міжнародні конференції молодих вчених, видаються матеріали конференції. Працює школа-семінар для молодих вчених за науковими напрямами академії.

ПДМУ веде активну роботу з інтеграції наукових досліджень у європейський і світовий науковий простір. Нині УМСА є повноправним учасником Міжнародної Асоціації Університетів.

Співробітники університету представляють наукові здобутки на міжнародному рівні, входять до низки світових наукових організацій (Інтерастма, Європейська академія алергології та імунології, Європейська асоціація з вивчення печінки, Європейська асоціація ортодонтів, Нью-Йоркська академія наук, Всесвітня організація інсультів, Міжнародна асоціація дитячих стоматологів та ін.); беруть участь у заходах під егідою Європейського парламенту (Брюссель).

*Під час урочистостей, присвячених 30-річчю Великої Хартії, та з нагоди 800-річчя Університету в м. Саламанка (Іспанія) 18 вересня 2018 року Полтавський державний медичний університет приєднався до Великої Хартії Університетів (Magna Charta Universitatum). Приєднання університету до числа підписантів засвідчує вірність фундаментальним принципам, якими керуються заклади освіти задля забезпечення розвитку освіти.*

*З метою розширення міжнародного співробітництва ПДМУ долучився до проєкту MEDEA в рамках програми „Erasmus Mundus” і забезпечила навчання й стажування здобувачів вищої освіти, співробітників у провідних європейських університетах, обмін досвідом і впровадження його в навчальний процес підготовки аспірантів, створення власних освітньо-наукових програм підготовки докторів філософії, що базуються на здобутках закладів-партнерів. Університетом також налагоджена співпраця з Університетом Поля Сабатьє (м. Тулуза, Франція), Університетом Аристотеля (м. Солоніки, Греція), Університетом Сантьяго-де-Компастела (Іспанія) з академічної мобільності здобувачів освіти й науково-педагогічних працівників у рамках проєкту ERASMUS+. Тісна співпраця з цими закладами дозволяє виконувати спільні наукові дослідження, зокрема за участі аспірантів, брати участь у обмінах і стажуваннях, інтерактивних заходах, лекціях тощо. На основі узагальненого досвіду іноземних закладів-партнерів видано підручник „Medical English for Academic Purposes” для аспірантів і викладачів медичних ЗВО. Велика увага в ПДМУ приділяється підготовці здобувачів освіти в рамках міжнародного співробітництва, зокрема мовної підготовки. Із 2015 р. до університету щороку запрошується стипендіат програми Державного департаменту США „Спеціаліст із викладання англійської мови (English Language Fellow Program)”. Програма діє за підтримки Посольства США в Україні й Міністерства освіти і науки України й дає можливість запрошувати фахівців, які мають досвід викладання англійської мови як іноземної. Представники програми проводять майстер-класи, практичні й індивідуальні заняття з аспірантами і викладачами університету.*